

P RACE NAUKOWE

Akademii Ekonomicznej
im. Oskara Langego we Wrocławiu

**Kierunki transformacji
społeczno-ekonomicznej
przestrzeni Polski
ze szczególnym uwzględnieniem
obszarów metropolitalnych**

Redaktorzy naukow
Marek Łyszczak
Kazimiera Wilk

Wydawnictwo Akademii Ekonomicznej
im. Oskara Langego we Wrocławiu
Wrocław 2005

Komitet Redakcyjny

*Andrzej Matysiak (przewodniczący),
Tadeusz Borys, Andrzej Gospodarowicz, Jan Lichtarski, Adam Nowicki,
Zdzisław Pisz, Teresa Znamierowska*

Recenzenci

Piotr Bury, Janusz Słodczyk

Redaktorzy Wydawnictwa

Irena Grzeszczak, Halina K. Kocur

Korektor

Aleksandra Śliwka

Projekt okładki

Beata Dębska

Kopiowanie i powielanie w jakiegokolwiek formie
wymaga pisemnej zgody Wydawcy

© Copyright by Akademia Ekonomiczna we Wrocławiu
Wrocław 2005

PL ISSN 0324-8445

Druk i oprawa: Zakład Graficzny AE we Wrocławiu. Zam. 1/2006

Spis treści

Wstęp	9
-------------	---

I. OBSZARY METROPOLITALNE W PRZESTRZENI

Jan Borowiec: Miasta w polityce spójności Unii Europejskiej	13
Danuta Strahl: Transformacja sektorowej struktury pracujących na obszarach metropolitalnych Polski w latach 1998-2003	27
Dorota Korenik: Sektor pośrednictwa finansowego polem konkurencji między miastami (gminami) w Polsce	38
Stanisław Korenik: Wrocław jako miejsce intensyfikacji działalności społeczno-ekonomicznej	48
Oswald Milerski: Wpływ globalizacji na rozwój miast (Vlivy globalizace na rozvoj měst)	56
Marek Dylewski: Funkcjonowanie i rozwój aglomeracji miejskich w kontekście możliwości zwiększenia dochodów budżetowych na przykładzie regionu szczecińskiego	67
Mirosław Zajdel: Wybrane aspekty łódzkiego rynku pracy	75
Dorota Rynio: Podstawy zarządzania przestrzenią wielkiego miasta w procesie integracji europejskiej – wpływ na rozwój regionu	85
Andrzej Łuczyszyn: Miejsce małego ośrodka osadniczego w układzie aglomeracji – ujęcie ogólne	93
Katarzyna Miszczak: Miejsce wrocławskiego obszaru metropolitalnego w systemie osadniczym regionu	100
Małgorzata Pięta-Kanurska: Najnowsze tendencje zachodzące w przestrzeni społeczno-ekonomicznej z uwzględnieniem miast	111
Małgorzata Rogowska: Karta ateńska jako próba określenia zasad nowoczesnej urbanistyki i jej wpływ na kształt przestrzeni miast polskich XX w.	124
Joanna Wieprow: Dobra kultury jako czynnik rozwoju dużych miast	134
Piotr Hajduga: Specjalne strefy ekonomiczne i ich funkcjonowanie w obrębie dużych miast Polski	148
Alicja Zakrzewska-Półtorak: Pozycja powiatów wrocławskiego obszaru metropolitalnego na tle woj. dolnośląskiego	160
Iwona Potoczna: Wrocław – ośrodek szkolnictwa wyższego na Dolnym Śląsku	167
Agnieszka Wasiak: Bezrobocie absolwentów szkół w Łodzi	178

II. PROBLEMY TRANSFORMACJI POLSKIEJ PRZESTRZENI SPOŁECZNO-EKONOMICZNEJ

Beata Filipiak: Zintegrowany program operacyjny rozwoju regionalnego – kierunki wsparcia a pożądane efekty transformacji przestrzeni w woj. zachodniopomorskim	195
Eugeniusz Wojciechowski: Administracja publiczna jako kategoria ekonomiczna	208
Magdalena Kalisiak-Mędelska, Adam Dąbrowski: Ekonomizacja administracji publicznej. Aspekt regionalny i systemowy	221
Małgorzata Gorzałczyńska-Koczkodaj: Zróżnicowanie w poziomie rozwoju województw w Polsce	233
Magdalena Wartalska, Natalia Moczydłowska: Rozwój przedsiębiorczości w polityce władz samorządowych. Zarys problemu	242
Tomasz Drozdowski: Procesy społeczno-gospodarcze zachodzące we współczesnej przestrzeni Polski na przykładzie aglomeracji wrocławskiej	250
Kamila Piasecka: Problemy z przygotowaniem wniosków i wdrażaniem ZPORR w woj. dolnośląskim w pierwszym roku korzystania z funduszy strukturalnych	257
Małgorzata Marks: Społeczno-ekonomiczne aspekty rozwoju obszarów wiejskich	264

Summaries

Jan Borowiec: Cities in the Cohesion Policy of the European Union	25
Danuta Strahl: Transition of Sectoral Structure of Employment in Metropolitan Areas in Poland in Year 1998-2003	37
Dorota Korenik: Sector of Financial Brokerage. Field of Competition among Cities (Communities) in Poland	47
Stanisław Korenik: Wrocław Position as a Place of Socioeconomic Activity Intensification	55
Osvald Milerski: Influences of Globalization on City Development	66
Marek Dylewski: Operating and Development of City Agglomerations in the Context of Possibilities for Extension of Budget Revenues – Example of the Szczecin Region	74
Mirosław Zajdel: Selected Aspects of the Labour Market of Łódź	84
Dorota Rynio: The Barics of the Spatial Management of the Big City in the European Integration Process – an Impact on Region Development	92

Andrzej Łuczyszyn: Position of Small Towns in an Agglomeration – General Approach	99
Katarzyna Miszczak: Place of Wrocław Metropolitan Area in the Region ...	110
Małgorzata Pięta-Kanurska: Recent Tendencies in the Urban Socioeconomic Space	123
Małgorzata Rogowska: The Athens Charter as an Attempt to Create New Urbans' Postulates and its Role in Polish Urban Space in 20 th Century	133
Joanna Wieprow: Goods of Culture as a Factor of Big Cities Development	147
Piotr Hajduga: Special Economic Zones and Their Function within Polish Big Cities	159
Alicja Zakrzewska-Półtorak: Position of Powiats of Wrocław Metropolitan Area versus Lower Silesia Voivodship	166
Iwona Potoczna: Wrocław – the Centre of Higher Education in Lower Silesia ..	177
Agnieszka Wasiak: Unemployment Among School Graduates in Łódź	192
Beata Filipiak: Integration Operational Program of Regional Development	207
Eugeniusz Wojciechowski: Public Administration as an Economic Category ...	220
Magdalena Kalisiak-Mędelska, Adam Dąbrowski: Economization of Public Administration Regional and System Aspects	232
Małgorzata Gorzałczyńska-Koczkodaj: Differential Growth of Polish Provinces	241
Magdalena Wartalska, Natalia Moczydłowska: Development of the Entrepreneurship in the Policy of Self-Governmental Units – Epitome of the Problem	249
Tomasz Drozdowski: Social-Economic Processes in the Contemporary Polish Space Using the Example of Wrocław Agglomeration	256
Kamila Piasecka: The Problems with Preparing and Implementing Integrated Regional Operational Programme in Lower Silesian Voivodship in the First Year of Using Structural Funds	263
Małgorzata Marks: Social and Economic Aspects of Development of Rural Areas	271

Wstęp

Przedłożona Czytelnikowi publikacja *Kierunki transformacji społeczno-ekonomicznej przestrzeni Polski ze szczególnym uwzględnieniem obszarów metropolitalnych* zawiera prezentację wyników badań i przemyśleń autorów, przedstawicieli różnych ośrodków akademickich, polskich i zagranicznych – Technicznego Uniwersytetu w Ostrawie (Czechy). Zainteresowania naukowe autorów poszczególnych artykułów dotyczą w dużej mierze zagadnień z zakresu regionalistyki, gospodarki przestrzennej oraz administracji samorządowej.

Publikacja składa się z 25 artykułów, które zostały pogrupowane w dwie części. W pierwszej części, zatytułowanej *Obszary metropolitalne w przestrzeni*, przedstawiono opracowania bezpośrednio związane tematycznie z problemami rozwoju dużych miast i ich obszarów metropolitalnych. Część z nich dotyczy porównań między różnymi ośrodkami miejskimi; inne stanowią studia przypadków poszczególnych dużych miast. Podnoszone są tu zagadnienia dotyczące m.in.: bezrobocia, finansów lokalnych oraz wybranych czynników rozwoju miast. Część druga, zatytułowana *Problemy transformacji polskiej przestrzeni społeczno-ekonomicznej*, zawiera artykuły oscylujące wokół szerszej rozumianej gospodarki przestrzennej i administracji samorządowej, często wykraczające swym zakresem poza tematykę samych obszarów miejskich. Dotyczą one takich zagadnień, jak: wykorzystanie środków pomocowych przez jednostki samorządu terytorialnego, zarządzanie w administracji publicznej czy rozwój obszarów wiejskich.

Problematyka rozwoju przestrzennego nabiera szczególnego znaczenia w sytuacji członkostwa Polski w strukturach Unii Europejskiej. Fakt ten pozwala autorom mieć nadzieję, iż publikacja okaże się interesująca dla czytelników, którzy zechcą pogłębić swą wiedzę na temat omawianych zagadnień. Może ona stanowić przede wszystkim ciekawą edycję dla praktyków zarządzających przestrzenią i administracją publiczną w terenie.

Marek Łyszczak,
Kazimiera Wilk